

Høringsvar – gjennomføring av endringsdirektivet til AMT-direktivet mv.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 65 000 medlemmer. En million nordmenn har hørselsutfordringer som påvirker hverdagen ulikt. HLF arbeider for økt livskvalitet, likestilling og full deltakelse i alle livets sammenhenger for personer med hørselsutfordringer. Noen har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre hverdagen. Stadig flere rammes av hørselsutfordringer og det er viktig å motvirke sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv.

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) vil takke for muligheten til å komme med innspill til gjennomføring av endringsdirektivet til AMT-direktivet.

HLF er positive til de foreslåtte endringene, men mener regjeringen må sette krav til de minste tilbyderne samt strengere krav for teksting av direkte sendte programmer, inkludert begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning. HLF savner at forslaget tar for seg bakgrunnstøyt og god hørbarhet, som er en viktig del av den universelle utformingen.

Norge har gjennom å ha ratifisert FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) forpliktet seg til å inkludere mennesker med funksjonshemming i alle deler av samfunnet. Universell utforming av fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester er helt nødvendig for at hørselshemmede skal ha tilgang til medier, kulturliv og informasjon og ha mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med andre.

Under følger HLFs kommentarer til forslaget. HLFs innspill tar i hovedsak for seg det som ligger under kapittel 9 universell utforming i høringsnotatet, i tillegg til en kommentar knyttet til kapittel 18.1 om begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning og kapittel 19 sanksjoner.

Universell utforming av programmer i fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester

Som departementet selv fremhever i høringsnotatet krever AMT-direktivet at programmer fortløpende og gradvis gjøres mer tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne. Teknologiske forbedringer gjør det lettere for tilbyderne å forbedre den universelle utformingen av programmer og økt tilgjengelighet har betydning for inkludering i samfunnet, og for å fremme en åpen og opplyst samtale for alle.

Selv om kringkastingslovverket gradvis har stilt strengere krav til blant annet teksting av programmer, mener HLF det er en svakhet at departementet ikke har vedtatt en handlingsplan om universell utforming av medietjenester. HLF mener det bør komme på plass en handlingsplan med en frist for når billedprogrammer skal ha krav om teksting.

Krav til NRK

HLF er positive til det foreslåtte kravet om at NRK skal tekste alle nye billedprogrammer som legges ut i audiovisuelle bestillingstjenester. At kravet kun gjelder nye programmer kan forstås, men på sikt bør det komme på plass en løsning for å kunne se alle programmer i NRKs katalog med tekst, f.eks. ved bruk av tale-til-tekst-teknologi. NRK har en stor katalog som både har kulturell og historisk betydning og det kan være programmer i NRKs katalog som får fornyet aktualitet. Dette er noe regjeringen bør oppfordre mediekanalene til.

HLF mener det er på høy tid at unntaket for direkteteksting av NRKs distriktssendinger opphører, og at det må komme på plass en løsning som sikrer at personer med nedsatt hørsel kan være en del av lokaldemokratiet på linje med andre. F.eks. har Sveriges Television (SVT) tatt i bruk automatisk talegjenkjenning for å tekste de lokale nyhetssendingene sine.

Krav til kommersielle fjernsynskanaler med over fem prosent seerandel

HLF mener at alle sendinger må tekstes uavhengig av plattform og om det er direkte, vises i opptak eller er ferdigprodusert.

HLF er derfor positive til det foreslåtte kravet om at alle ferdigproduserte fjernsynsprogrammer skal tekstes, uavhengig av når programmet vises. Dette vil være av stor betydning for hørselshemmede og gjøre offentligheten mer tilgjengelig for en rekke mennesker. Samtidig mener vi at med dagens teknologi og med de menneskerettslige forpliktelsene Norge har, må kommersielle fjernsynskanaler med over fem prosent seerandel også pålegges å tekste direkte sendinger uten unntak.

Så lenge krav om teksting av direkte sendte fjernsynsprogrammer kun gjelder når det er «praktisk og teknisk mulig» må det være svært gode grunner for å ikke tekste direkte sendinger. Med forslaget fra regjeringen forventer HLF at lista er høy for å unngå kravet om «praktisk og teknisk mulig».

Krav til audiovisuelle bestillingstjenester med andel seertid på mer enn fem prosent

HLF støtter forslaget om at audiovisuelle bestillingstjenester med andel seertid på mer enn fem prosent får krav om at alle nye bildeprogrammer som legges ut skal være tekstat.

Krav til fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester med lav seeroppslutning

HLFs utgangspunkt er at alle sendinger og programmer på alle plattformer må tekstes og mener det bør være krav om tilgjengelighet og universell utforming også for fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester med lav seeroppslutning.

Et naturlig steg vil være å innføre krav om teksting fra kl. 18.00-23.00 for fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester med lav seeroppslutning. Det bør komme tydeligere frem hva som forventes av disse tilbyderne når det vises til at de løpende og gradvis må tilrettelegge programmene sine gjennom forholdsmessige tiltak.

Handlingsplaner

HLF er positive til forslaget om at alle tilbydere, også de minste aktørene, skal fastsette en handlingsplan som beskriver hvordan de vil øke den universelle utformingen av sine programmer. HLF tror at slike handlingsplaner vil virke bevisstgjørende og være et insentiv for å følge opp arbeidet med tilrettelegging og universell utforming. At innholdet i handlingsplanen skal være mer omfattende før de største tilbyderne er fornuftig.

Rapportering

HLF stiller seg positiv til forslaget om at tjenestetilbyderne hvert tredje år må rapportere til Medietilsynet om hvordan de har etterlevd forpliktelsene om universell utforming.

Kontaktpunkt

Det er positivt at Medietilsynet får i oppgave å opprette og drifte et kontaktpunkt for informasjon og klager på overholdelse av kravene til universell utforming. Et slikt kontaktpunkt må gjøres kjent og

lett tilgjengelig for brukere av audiovisuelle tjenester og Medietilsynet må få de nødvendige midlene til å faktisk kunne følge opp de klagene som kommer inn.

Universell utforming av viktig informasjon til allmennheten

Under koronapandemien har det vært en stor utfordring at personer med nedsatt hørsel ikke har fått tilgang til direktesendte pressekonferanser, da det kun var NRKs sendinger på lineær TV som var tekstet. I tillegg er majoriteten av hørselshemmede talespråklige og nyttiggjør seg av tekst som støtte og ikke for eksempel tegnspråk, som det er lagt til rette for gjennom egen tegnspråktolk ved siden av den som taler. Å ikke ha tilgang til samme informasjon på samme tid som andre skaper unødvendig bekymring. Det er derfor viktig at det kommer på plass et krav om at informasjon som gis i en krisesituasjon, og som formidles til allmennheten via audiovisuelle medietjenester, skal gis slik at de er tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne.

God hørbarhet

HLF mener det er riktig og nødvendig at det foreslås ytterligere krav til universell utforming gjennom synstolking, tegnspråktolking og lydtekst, i tillegg til teksting.

Samtidig mener HLF det må stilles krav om god hørbarhet. Mange, men særlig hørselshemmede er sårbare for bakgrunnsstøy. NRK har for eksempel retningslinjer for god hørbarhet, men til tross for retningslinjer så blir ikke dette alltid fulgt opp. Vi ser for eksempel sportssendinger der studio plasseres midt i folkehavet. HLF mener at det må stilles krav om god hørbarhet og at det tilbys et alternativ hvor det er mulig å maskere eller fjerne bakgrunnsstøyen helt.

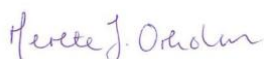
Utvidelse av listen over viktige mesterskapsbegivenheter

Det har vært en rekke eksempler på at direktesendte og viktige produksjoner av allmenn interesse, som mesterskapsbegivenheter ikke tekstes. HLF mener derfor det må på plass et krav om teksting av viktige mesterskapsbegivenheter.

Sanksjoner

HLF støtter en videreføring av Medietilsynets mulighet til å ilegge tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr ved brudd på bestemmelsene om tilrettelegging i kringkastingsloven og - forskriften og vil understreke viktigheten av at det føres kontroller og ilegges sanksjoner ved brudd på regelverket.

Vi ønsker regjeringen lykke til med et viktig arbeid, og for ytterligere informasjon kontaktes Øydis Lebiko på lebiko@hlf.no eller mobil 45467539.

Merete J. Orholm
politisk sjef

Øydis Lebiko
politisk rådgiver